

POZDRAV U IME TEOLOGIJE U SPLITU

Josip Marčelić, rektor Teologije u Splitu

U ime Teologije u Splitu rado pozdravljam o. Nadbiskupa i cijenjeni zbor sabran ovdje u razmišljanju o Drugom vatikanskom saboru u povodu 20. obljetnice njegova završetka.

Ovo razmišljanje o Saboru — da li je samo razmišljanje? I ovaj spomen — je li samo spomen?

Drugi vatikanski sabor obilježen je razmišljanjem koje obuhvaća čitava čovjeka. On trajno silazi u konkretnu povijest. Po njemu se na nov način uprisutnjuje otajstvo utjelovljenja u sadašnjoj našoj povijesti. U njemu je očita ova dimenzija utjelovljenja Sina Božjega.

Ovaj Sabor, nošen poviješću, u njoj postaje kvasac Kristov, te čitavu našu kršćansku i ljudsku zbilju zahvaća i usmjeruje k Isusu Kristu u snazi Duha Njegova. Zacijelo je to njegova dinamična, vitalna, i ujedno eshatološka komponenta.

Čestitam *Crkvi u svijetu* što je pripremila ovo naše zajedničko razmišljanje, držim da će svima nama pomoći da budemo još više »Crkva u svijetu« i »za svijet«.

ZNAČENJE SIMPOZIJA I PREZENTACIJA PROGRAMA

Drago Šimundža, urednik Crkve u svijetu

Naš simpozij nosi zahtijevan naslov: *Naša Crkva u našem vremenu*. Riječ je, dakle, o sadašnjosti Crkve u hrvatskom narodu, u ovo pokoncilsko doba — sa svim njezinim problemima, uspjesima i nadama — o njezinu razvoju i organskom rastu, koji nužno računa s prošlošću i budućnošću. Potakle su nas na to dvije obljetnice: dvadeset godina izlazenja naše revije i 20. godišnjica završetka Koncila.

O Koncilu će biti riječi kroz koncilsko shvaćanje Crkve, dok o reviji »Crkva u svijetu« nećemo posebno govoriti. Pripremili smo samo malu postavu njezinih izdanja i u ovom, ovogodišnjem posljednjem i u neku ruku jubilarnom broju, 88, donijeli smo cjelokupnu bibliografiju, koja na svoj način govori o značenju, aktualnosti i važnosti naše revije.

Crkva je, kao što znamo, otajstvena danost, ali i društvena stvarnost: misterij i bivanje, sacramentum mundi i njegovo povijesno ostvarivanje. Razdoblje o kojemu govorimo vrlo je dinamično, na mahove izazovno i kritično. Crkva se u ovo vrijeme, i u nas i u svijetu, mora nanovo, na nov način, potvrđivati i ukorijenjivati u nove prilike, odnose i

zbivanja, inkulturirati u nove pokrete i sustave, ostajati ista i stvarno se suvremeno obnavljati sa svom svojom realnosti, kako bi aktualno svjedočila i posvijestila prisutnost Boga u svijetu koji se iz dana u dan, ubrzano miješa i mijenja.

Na prvi mah nam je jasno da nam se u razmišljanjima nameću dva ključna eklezijalna pitanja: otajstvo i stvarnost Crkve u svijetu, njezin nutarnji identitet i povijesni *aggiornamento*, vertikalna vjere i horizontalna prakse, organski rast i duhovno zajedništvo hijerarhijske zajednice vjere, ufanja i ljubavi u našim okolnostima i stvarnostima.

Nalazimo se stoga pred zadatkom da, promatrajući naše vrijeme, osvjetlimo stvarnosti i nade naše Crkve, sa svim njezinim posebnostima — promašajima i uspjesima — te istodobno istaknemo i posvijestimo njezinu transcendentnu dimenziju, ono što je bitno u svim prostorima i svakom vremenu, što se u njoj neprestano utjelovljuje kao božanska danost i sakramentalno ostvarenje.

Eto taj, nazovimo ga esencijalističko-egzistencijalistički život Crkve, sa svim njezinim religioznim entitetom, u ljudskom i božanskom elementu, s doktrinarnim i pastoralnim aspektima, milosnom tajnom i povijesnom zbiljom — predmet je naših dvodnevni razmišljanja.

Koncil i koncilska vizija Crkve bili su i ostaju smjer i putokaz naše teorije i prakse. Stoga smo prvi blok tema posvetili Koncilu. Koncilska vizija Crkve naša je inauguralna tema. Nije manje značajno ni pitanje koncilskih nastojanja i ostvarenja, dotično uspjeha i eventualnih propusta u našoj Crkvi.

Teologija je u smislu doktrinarnih izlaganja i uputa svjetlo crkvenoj praksi. Susrest ćemo se stoga i tu s tri važna područja: s bitnim teološko-eklezijalnim obilježjima naše pretkoncilske Crkve, sa suvremenim teološkim kretanjima i njihovom prisutnosti u nas, zatim s ekumenskim perspektivama, posebno s dijalogom Pravoslavne i Katoličke Crkve.

Nismo mogli obuhvatiti sve teme koje bi zahtijevao opći naslov. Ali, položaj svjetovnjaka i ulogu mladih u našoj Crkvi nismo smjeli zaobići. Smatrali smo također da je i danas važno naše poslanje u odgoju i kulturi, zato ćemo i o tome čuti jedno izlaganje.

Perspektive naše Crkve, u svom konkretnom okviru praktičnih mogućnosti i uspješna rada, bit će naša zaključna tema. Možda ćemo u tome biti nešto prikraćeni, jer nam predviđeni predavač, prof. dr. Nikola Dogan, nije uspio doći, zbog bolesti. No nastojat ćemo ga zamijeniti. — Diskusija će biti vrlo važna dimenzija naših razmišljanja.

Neka nam ovaj sastanka bude plodan i ugodan. Neka proteče u dijaloškom ozračju i prijateljskom raspoloženju, ma koliko se, koji put, naša subjektivna ili, možda, objektivna gledišta, sine ira et studio, međusobno razlikovala i u pojedinim stvarima razilazila. Budimo otvoreni Augustinovu načelu: *In dubiis libertas, in necessariis unitas, in omnibus charitas!* (U neobaveznim stvarima sloboda, u obaveznima jedinstvo, u svima ljubav!)